

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ- Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi mea sede cedo». Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.

.....
Curius et Fabricius, antiquissimi viri, et his antiquiores Horatii plane ac dilucide cum suis locuti sunt; non Sicanorum aut Pelasgorum, qui primi coluisse Italiam dicuntur, sed aetatis suae verbis utebantur. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

longa	:	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
sibi	:	τον αντίστοιχο τύπο στο α΄ πρόσωπο
sede	:	τη γενική πληθυντικού
paulo	:	το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
res ipsa	:	τη δοτική ενικού
multum	:	τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
Fabricius	:	την κλητική ενικού
antiquissimi	:	τον θετικό βαθμό του επιρρήματος
virī	:	την αφαιρετική πληθυντικού
suis	:	τον αντίστοιχο τύπο στο α΄ πρόσωπο (για πολλούς κτήτορες)
primi	:	τη γενική πληθυντικού στον συγκριτικό βαθμό
matre	:	τη γενική πληθυντικού
Evandri	:	την ονομαστική ενικού
neminem	:	τη γενική ενικού.

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ και Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

standi	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου
cederet	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού
dixit	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην παθητική φωνή
confirmavit	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
mortua est	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και την ονομαστική ενικού της μετοχής του μέλλοντα στο αρσενικό γένος
vixit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα
duxit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
locuti sunt	:	την αιτιατική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο αρσενικό γένος
coluisse	:	το σουπίνο στους δύο τύπους
utebantur	:	το ίδιο πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα
scire	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα
vis	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου και το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

mora, standi, sibi, paulo, viri, primi, Evandri, scire.

Μονάδες 8

Γ1β. «**rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet**»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 3

Γ1γ. «**ego libenter tibi mea sede cedo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Caecilia dixit puellae**».

Μονάδες 4

Γ2α. «**coluisse**»: να αναγνωρίσετε συντακτικά τον τύπο (μονάδες 2) και να δηλώσετε το υποκείμενό του με την απαραίτητη αιτιολόγηση (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2β. «**proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στην πρόταση «**postea is puellam in matrimonium duxit**» (μονάδες 3) και την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στην πρόταση «**qui primi coluisse Italiam dicuntur**» (μονάδες 3).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Κάποτε πια η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη 'θέση' της. Τότε η Καικιλία της είπε: « Ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου». Λίγο καιρό αργότερα τα ίδια τα πράγματα επαλήθευσαν τα λόγια αυτά. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, που, όσο ζούσε, ο Μέτελλος την αγάπησε πολύ· έπειτα ο Μέτελλος παντρεύτηκε την κοπέλα.

Ο Κούριος και ο Φαβρίκιος, αρχαιότατοι άνδρες, και οι Οράτιοι, πιο αρχαίοι από αυτούς, συνομιλούσαν με τους σύγχρονούς τους καθαρά και με διαύγεια. Ούτε των Σικανών, ή των Πελασγών, οι οποίοι λέγονται ότι πρώτοι κατοίκησαν την Ιταλία, αλλά της εποχής τους τις λέξεις χρησιμοποιούσαν. Εσύ όμως, σα να μιλάς τώρα με τη μητέρα του Ευάνδρου, χρησιμοποιείς λόγια ξεπερασμένα εδώ και πολλά πλέον χρόνια, γιατί θέλεις κανείς να μη ξέρει και να μη καταλαβαίνει, τι λες.

B1. longa	→ longiora
sibi	→ mihi
sede	→ sedum
paulo	→ minime
res ipsa	→ rei ipsi
multum	→ plurimum
Fabricius	→ Fabrici
antiquissimi	→ antique
viri	→ viris
suis	→ nostris
primi	→ priorum
matre	→ matrum
Evandri	→ Evander
neminem	→ nullius

B2. stetisti

cessissetis
dicentur
confirmemus
moritur, moriturus
vivere
duc
loquentem
cultum, cultu
utuntor
sciatis
voluisse, velles

Γ1α. mora : αφαιρετική της αιτίας στο fessa.

standi : γενική γερουνδίου ως συμπλήρωμα
(γενική αντικειμενική) στο mora

sibi : δοτική προσωπική χαριστική στο cederet

paulo : αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post

virii : παράθεση στα Curii et Fabricii

primi : επιρρηματικό κατηγορούμενο της σειράς.

Evandrii : γενική κτητική στο matre.

scire : τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο vis.

Γ1β. matertera, mihi paulisper loco cede.

Γ1γ. Caecilia dixit puellae se libenter illi sua sede cedere.

Γ2α. coulisse : ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο dicuntur με υποκείμενό του το qui, που βρίσκεται σε ονομαστική, διότι έχουμε άρση του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου, λόγω της εξάρτησής του από ρήμα παθητικό, προσωπικό και λεκτικό (dicuntur)

Γ2β. Δευτερεύουσα υποθετική παραβολική, που εκφέρεται με υποτακτική, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου ενεστώτα (*loquaris*), γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (*uteris*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Είναι επιρρηματική και λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης.

Γ2γ. *postea puella in matrimonium ab eo ducta est.*
qui se primos coluisse Italiam dicunt